

El Visitant.
Guia del Patrimoni Cultural i Natural
de les comarques de Girona.
Associació de museòlegs de les
comarques de Girona/Antoni Laporte.
Editorial Pauta, SL, 1998.

Patrimoni cultural i natural

EL TÍTOL I LES CREDENCIALS d'aquesta publicació són ja una clara mostra que no ens trobem davant d'una altra de les moltes guies que circulen a casa nostra. En ella trobarem un molt bon treball de síntesi que permet accedir d'una manera molt directa al conjunt del patrimoni natural i cultural de les comarques de Girona.

Hom entén «el visitant», el consumidor d'aquesta guia, com una persona interessada en aspectes de patrimoni. La novetat és però que aquest producte no només va destinat a gent de fora de les comarques, sinó que té la voluntat d'esdevenir una eina pels mateixos gironins que sovint ignorem el que tenim a casa nostra i massa sovint el que passa al poble vef.

Aquest visitant lector entén de seguida que el llibre és una

finestra oberta al patrimoni de les comarques gironines. Un concepte de patrimoni generós, obert i ple de creuaments entre aspectes naturals, històrics, tradicionals... que ens fa adonar que no és possible separar-los sense que perdin part del seu valor.

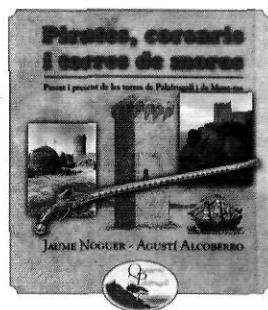
L'autor, l'Associació de museòlegs de les comarques de Girona, té part de culpa de tot el que estem dient. Aquest col·lectiu està format per tècnics de petits i mitjans museus i té una molt forta voluntat de comunicar, d'una manera planera, a la societat la presència d'un valuós patrimoni que hem heretat sàviament d'altres generacions, i el difícil repte de fer-lo estimar i defensar-lo quan calgui a fi de lliurar-lo als nostres hereus com un signe d'identitat.

La guia presenta la informació del patrimoni agrupada en nou àmbits temàtics: el patrimoni natural, l'art, el romànic i el gòtic, l'arqueologia, els conjunts medievals, la ciutat de Girona, el col·leccionisme, els oficis i la indústria, i les festes populars i tradicionals.

En resum *el Visitant* ens presenta el patrimoni de les comarques gironines; un patrimoni que a poc a poc es va despertant i alhora revaloritzant tant pel grau d'atracció cultural i econòmica que pot generar, com també pel fet que els mateixos ciutadans de les comarques se'l van fent seu, el valoren i se l'estimen.

Ben segur que *El visitant* serà aviat una eina indispensable que caldrà portar sempre ben a prop en les nostres estades de lleure.

Antoni Roviras i Padrós

Jaume NOGUER
i Agustí ALCOBERRÓ.
Pirates, corsaris i torres de moros.
Passat i present de les torres
de Palafrugell i de Mont-ras.
Quaderns de Palafrugell.
Ajuntament de Palafrugell.
Diputació de Girona.
Girona, 1998. 144 pàg.

Vestigis dels pirates

ENTRE ELS SEGLES XIV i XVIII el litoral català va viure sotmès al perill d'incursions corsàries procedents sobretot del nord d'Àfrica i de l'Imperi Otomà. Per afrontar aquesta, sens dubte, complicada situació va ser necessari l'establiment d'un complex sistema defensiu, del qual encara avui en dia en podem veure algunes de les seves traces materials.

Sota el títol suggeridor de *Pirates, corsaris i torres de moros*, de la col·lecció Quaderns de Treball de Palafrugell, els autors presenten un estudi històric d'aquest període, juntament amb un inventari exhaustiu de les torres de moros encara existents avui als termes de Palafrugell i Mont-ras del litoral empordanès.

Aquesta investigació de Jaume Noguera i Agustí Alcoberro és un bon exemple d'estudi seriós, que transmet una excel·lent tasca de

documentació, a més de constituir un valuós avenç en el coneixement de la nostra memòria col·lectiva.

L'obra s'estructura en dues parts ben diferenciades. La primera, d'Agustí Alcoberro, és totalment històrica i ens mostra com el litoral empordanès es va veure afectat per l'embranchada del cors barbaresc ja des de l'Edat Mitjana, i com, en el segle XVI, la Mediterrània esdevé «un veritable camp de batalla entre la creu i la lluna», utilitzant paraules del mateix autor. Els últims capítols, de Jaume Noguera, ens presenten una relació/inventari de les torres de moros de Palafrugell i Mont-ras, alhora que n'estudien la seva arquitectura, tipologia i el seu estat de conservació. Aquests monuments constitueixen avui en dia un dels pocs testimonis encara existents d'aquell passat històric.

La costa catalana s'enfronta amb nombrosos problemes relacionats amb l'estudi, amb la conservació i amb la difusió del seu patrimoni, del qual, sense cap mena de dubte, som tots responsables.

Tal com manifesta el colofó: «Superades les ferotgies i maltempsades d'altres temps, les torres de defensa avui són signes serens i distintius dels terminals. Les volem servir en el nou mil·lenni que s'acosta, com a monuments, i també com a referents que ens menin a recordar la necessitat d'establir el veritable diàleg intercultural que ens haurà de guiar a la recerca de la pau i la justícia entre els homes i els pobles de les dues ribes de la Mediterrània.»

Elvira Mata i Enrich